

Háztartási gépek

energia

címkézése

A

B

C

D

E

F

G

FONTOS
információk
környezettudatos
vásárlóknak

FEEG

A leginkább környezetbarát energia az, amit nem használunk fel, ezért energiafogyasztásunk mérséklésével tehetjük legtöbbet környezetünk és jólétünk érdekében. Ez nem egyszerű ügy, hiszen áram szükségesség a világítás, a mosógép, a hűtőszekrény, a tévé, a rádió és a számítógép működtetéséhez is – hogy csak a legnépszerűbb berendezéseket említsük. De ha jobban odafigyelünk, már háztartási gépeink vásárlásánál is megtehetjük az első lépéseket az energiahatékonyság és a környezettudatos életmód felé. Ebben segít az energiahatékonysági címke.

Magyarországon a gyártóknak energiahatékonysági címkét kell elhelyezniük a légkondicionáló gépeken, a villamos sütőkön, a mosógépeken, a szárítógépeken, a kombinált mosó- és szárítógépeken, a fényforrásokon, a hűtőszekrényeken, a fagyasztókon, és a mosogatógépeken. **Az energiahatékonysági címke olyan tájékoztató lap, amely szemléletes, könnyen értelmezhető formában tartalmazza a háztartási gép azonosítására szolgáló adatokat (név, típus), az energia-, valamint más lényeges segédanyag-felhasználás hatékonyságára vonatkozó adatokat.**

Ezek közül a környezettudatos energiafogyasztó számára az energiafelhasználás hatékonyságára vonatkozó, és a környezetvédelmi információk a legfontosabbak. Ezek közül is a következőkre érdemes odafigyelni:

◆ **A készülék energiahatékonysági osztálya** ◆ **Az európai uniós, vagy hazai környezetbarát termékjel, amelyet a termék esetleg elnyert**

Ezeket túl a termékek összehasonlításának alapját jelentheti a termék funkcionális teljesítménye (pl. mosási teljesítmény, centrifugálási hatékonyság, fényerő), a termék kapacitása (térfogat, maximálisan kimosható ruha), a termék egyéb fogyasztása (pl. víz) és a zajterheléssel kapcsolatos adatok. Kiadványunkban az energiahatékonysági és környezetbarát címkével foglalkozunk

A készülék energiahatékonysági osztálya
Az osztályozás lényege, hogy a termékeket energiafelhasználásuk szempontjából kategóriákba sorolják. Összesen 7 csoport létezik „A”-tól „G” betűig, melyek közül az „A” kategóriába azokat az árukat sorolják, amelyek saját termékkategóriájukon belül a legjobb energiahatékonysági jellemzőkkel rendelkeznek. A következő kategóriákba tartozó berendezések mind rosszabb energiahatékonysági mutatóval bírnak. A „G” osztályba tartozók közül bizonyos termékek akár 150-400 százalékkal is többet fogyaszthatnak, mint az „A” kategóriások.

Az Európai Unióban az „A” energiahatékonysági osztályba sorolt berendezések piaci részesedésének gyors ütemű növekedése miatt 2003-tól, az „A” osztályon belül megjelent az „A+” és az „A++”, melyek közül az „A++” az elérhető leghatékonyabb energiafelhasználású termékeket jelöli. Ezek átmeneti jelölések arra az időszakra, amíg meg nem történik az energiafogyasztás címkézési rendszerének teljes felülvizsgálata.

Ne hagyjuk magunkat megtéveszteni!

A vásárlók egyre növekvő környezet-tudatosságát felismerve, több kereskedő úgy próbálja learatni ennek pénzügyi hasznait, hogy valójában semmit nem tesz az energiahatékony, környezetbarát berendezések forgalmazása érdekében.

Bár tilos az elektromos háztartási berendezéseken olyan, az energiafelhasználásra vonatkozó címkét, jelzést, szimbólumot vagy feliratot elhelyezni, amely nem felel meg az energiahatékonysági címkézést szabályozó rendeletekben foglaltaknak és alkalmas a fogyasztók megtévesztésére, sokszor találkozhatunk ilyenekkel. Gyakori eset például, hogy az áruforgalmazók katalógusaikban hatalmas „A” betűket tesznek illusztrációként a termék mellé, amelyek semmit nem árulnak el a berendezés energiahatékonysági osztályozásáról. Ez alkalmas lehet a fogyasztók megtévesztésére.

Ha ilyen esettel találkozunk, a katalógussal és észrevételeinkkel keressük a Gazdasági Versenyhivatalt vagy a Fogyasztóvédelmi Felügyelőséget, amelyek kivizsgálják a fogyasztók megtévesztésének ügyét.

Mit tegyünk, ha nem találjuk a címkét?

Törvény írja elő, hogy a címkét és az adatlapot a gyártónak térítésmentesen rendelkezésre kell bocsátania. Ha a gyártó nem látja el adatlappal a háztartási berendezése-

ket, akkor a forgalmazó köteles arról gondoskodni. Tehát ha nem találunk címkét az alábbi termékeken, vagy az üzletben nem tudják ezeket átadni nekünk, akkor kérjük el az üzletben a vásárlók könyvét, és írjuk le pár szóban az általunk tapasztalt problémát. A vásárlók könyvébe írt panaszunkat az üzlet üzemeltetője köteles továbbküldeni a területileg illetékes Fogyasztóvédelmi Felügyelőséghez, aki kivizsgálja az ügyet.

Energiahatékonysági címke köteles termékek:

- ◆ légkondicionáló gépek,
- ◆ villamos sütők,
- ◆ mosógépek,
- ◆ szárítógépek,
- ◆ kombinált mosó- és szárítógépek,
- ◆ fényforrások,
- ◆ hűtőszerkények
- ◆ fagyasztók,
- ◆ mosogatógépek

Környezetbarát termékjelek

A háztartási gépek energiacímkezése során a gyártó feltüntetheti a termék környezetbarát minősítését, ha rendelkezik ilyennel. A két leggyakoribb jelzés, amire érdemes odafigyelni, az Európai Unió környezetbarát termék jelzése, és a magyar szimbólum.

A környezetbarát minősítés és tanúsítás célja a fogyasztók tájékoztatása a minősített termékekről és szolgáltatásokról, ezáltal a fogyasztók környezettudatosságának erősítése, ezen keresztül pedig a gyártók, forgalmazók és szolgáltatók ösztönzése a környezetbarátabb termékek és szolgáltatások bevezetésére.

Az Európai Unióban a „szennyező fizet” és a „megelőzés” elveinek jegyében 1992-ben hatályba lépett a közösségi szintű öko-címke odaltélés rendszeréről szóló rendelet. Ennek alapján az öko-címkét a termékek környezeti hatásainak és a termék „bölcsőtől a sírig” terjedő életútjának ismerete alapján ítélik oda. 2000-től a rendszert kibővítették a szolgáltatókra és a kereskedőkre is.

Ma már ez a koncepció kiterjedt a termékek fenntartható és jövőbarát mivoltára is. Az öko-címkét az Európai Unió országaiban, emellett Norvégiában, Lichtensteinben és Izlandon használják.

Ma már több száz termék, közöttük számos háztartási gép jogosult az uniós öko-címke használatára. A címkebirtokos környezetbarát termékek kereshető adatbázisa megtalálható a <http://www.eco-label.com> angol nyelvű internet oldalon.

Magyarországon 1993-ban határozta el a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium (ma Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium) a „környezetbarát termék” jel kialakítását. A Minisztérium eddig 45 termékcsoportra dolgozott ki minősítési feltételrendszert.

A magyar környezetbarát címke a Magyarországon gyártott vagy forgalmazott termékekre és szolgáltatásokra adható, minősítést legfeljebb egy évre lehet elnyerni. A szimbólum használata mellett azt is fel kell tüntetni a terméken, hogy milyen tulajdonsága, gyártási sajátossága miatt nevezhető környezetbarátnak.

A minősített környezetbarát termékek, közöttük néhány háztartási gép listája megtalálható a <http://www.kornyezetbarat-termek.hu/15vh.htm> és a <http://okocimke.kwm.hu> internet oldalakon.

Szárítógépek

Mindenek előtt fontos megjegyezni, hogy vannak olyan termékek, amelyek esetében akkor okozzuk a legkevesebb kárt a környezetnek, ha meg sem vásároljuk őket: hiszen a berendezések nem csak energiafogyasztásuk révén hatnak a környezetre, hanem gyártásuk, összeszerelésük és szállításuk során is rengeteg káros anyag keletkezik.

Mindezeket észben tartva, ha már szárítógépet veszünk, érdemes ebben az esetben is az „A” kategóriásat választanunk: azok a légfűvásos berendezések kapnak „A” jelzést, amelyek normál, „száraz pamut” program esetén egy óra működési idő alatt, egy kilogramm betöltött ruhára számolva kevesebb mint 0,51 kilowatt áramot fogyasztanak. A „G” kategóriásoknál 0,91 kilowatt óránkénti fogyasztás a megengedett – majdnem 180%-a az „A” besorolású termékekének. Kondenzációs szárítók esetében, az „A” kategória 0,55 értékig, a „G” 1 kilowatt óránkénti fogyasztásig tart normál „száraz pamut” program mellett, egy kilogramm betöltött ruháig.

A pénztárcának sem mindegy

Mindent egybevetve, egy átlagos háztartás évente több ezer, vagy tízezer forintot is megtakaríthat, ha háztartási készülékeinek többsége az „A” energiahatékonysági kategóriába tartozik. Érdemes tehát ezeket választani, mert amit esetleg megspórolunk a vásárláskor azzal, hogy gyengébb energiahatékonysági jellemzővel bíró eszközt vásárolunk, azt elköltjük a villanyszámlára. Az esetleg így módon 4-5 évig fizetendő villanyszámlatöbblet pontosan elegendő arra, hogy a rosszabb kategóriájú termék árát megtoldva, egy hatékonyabb, így környezetbarátabb terméket vegyünk.

Mosógépek

A mosógépek közül azok kapnak „A” energiahatékonysági jelzést, amelyek normál, 60°C-os pamut programon egy kilogramm ruha kimosásához egy óra alatt legfeljebb 0,19 kilowatt áramot használnak. Ugyanez az érték a „G” osztálynál 0,39 – több mint a kétszerese.

Villamos sütő

A sütőket, átlagos terhelésűket figyelembe véve, óránkénti áramfogyasztásuk alapján sorolják energiahatékonysági osztályokba. Kistérfogatú (12-35 liter) sütők esetén „A” jelzést akkor kap a berendezés, ha óránként kevesebb, mint 0,6 kilowatt áramot fogyaszt, a skála másik végén, a „G” osztályban óránkénti 1,6 kilowatt fogyasztás szerepel. Láthatjuk, hogy itt több mint két és félszeres a különbség. Közepes térfogat (35-65 liter) esetén az „A” kategóriás termék 0,8 kilowattot fogyaszt óránként, a „G” jelű 1,8 kilowattot. A nagy térfogatú (65 liter feletti) sütőknél az „A” kategóriás maximum 1 kilowattot fogyaszthat óránként, a „G”

osztályba tartozó 2 kilowattot. A különbség kétszeres.

A sütő kiválasztásakor nemcsak az energiahatékonysági jelzésre kell figyelniünk, hanem azt is érdemes megfontolnunk, hogy mire és mennyit fogjuk használni sütőnket.

Ha nem viszünk nagy háztartást, és csak ritkán sütünk valamit, elég kis térfogatú sütőt vásárolnunk. Még az „A” energiahatékonysági osztályba tartozó nagy térfogatú sütő is hatvan százalékkal többet fogyaszt, mint a kis térfogatú. Válasszunk konyhai igényeinknek megfelelő sütőt! „A” kategória 0,55 értékig, a „G” 1 kilowatt óránkénti fogyasztásig tart normál 'száraz pamut' program mellett, egy kilogramm betöltött ruháig.

Energia	Logo A B C 1 2 3
Gyártó Típus	
Hatékonyabb A B C D E F G	B
Kevésbé hatékony	
Energiafogyasztás kWh/év jeles osztályon alapítva	XYZ
Ökologiai Fogászközlő	
Zár (100% 1 yPR)	
Európai Unió szabványján	
EU-25-országok szabványján	

A Magyarországon használt energiahatékonysági címke megegyezik az uniós címkével. Az egyetlen kiegészítés annyi, hogy az Európai öko-címke mellett a hazai környezetbarát védjegyet is fel kell tüntetni rajta.

fele annyi energiát fogyaszthat mint amennyi a hűtő és fagyasztó térfogat alapján elvárt, a „G” kategóriás termékek ezzel szemben a középérték több mint negyedével több áramot használnak működésük során. Összességében: a „G” kategóriás termékek közel kétszer annyit fogyasztanak, mint a legjobb osztályba tartozók.

Néhány készüléktípus energiahatékonysági besorolásáról

Hűtőszekrények, fagyasztók

A hűtőkészülék energiahatékonysági osztályát egy energiahatékonysági arányszám alapján állapítják meg. Az arányt a készülék valós, mért fogyasztásából, és a hűtő és fagyasztó térfogat alapján előírt energiafogyasztásából számolják ki.

A legjobb „A” kategória esetében a készülék maximum

Fényforrások

Az izzók esetében a fénykibocsátási teljesítményhez viszonyítva leghatékonyabb energiafelhasználású termékek kerülnek az „A” kategóriába. Az „A”-t követő osztályokat egy viszonyszám alapján határozzák meg.

Minél nagyobb az adott fénykibocsátáshoz tartozó áramfelhasználás, annál hátrébb sorolódik a termék az energiahatékonysági besorolásban.

Az „A” kategóriába főleg az elektronikus előtétellel rendelkező kompakt fénycsövek tartoznak, ezek a hagyományos izzókhoz képest akár 70-80 százalékos energia-megtakarítást is elérhetnek, emellett a csere- és karbantartási költségek csökkenéséből is származik megtakarítás.

Vonatkozó jogszabályok

- ◆ 88/2003. (XII. 16.) GKM rendelet a háztartási légkondicionáló berendezések energiafelhasználásának ismérveiről való tájékoztatásról
- ◆ 87/2003. (XII. 16.) GKM rendelet a háztartási villamos sütők energiafelhasználásának ismérveiről való tájékoztatásról
- ◆ 7/2002. (II. 15.) GM rendelet a háztartási mosogatógépek energiafelhasználásának ismérveiről való tájékoztatásról
- ◆ 6/2002. (II. 15.) GM rendelet a háztartási kombinált mosó-szárítógépek energiafelhasználásának ismérveiről való tájékoztatásról
- ◆ 4/2002. (II. 15.) GM rendelet a háztartási fényforrások energiafelhasználásának ismérveiről való tájékoztatásról
- ◆ 78/1999. (XII. 22.) GM rendelet a háztartási elektromos szárítógépek energiafelhasználásának ismérveiről való tájékoztatásról
- ◆ 77/1999. (XII. 22.) GM rendelet a háztartási mosógépek energiafelhasználásának ismérveiről való tájékoztatásról
- ◆ 1/1998. (I. 12.) IKIM rendelet a háztartási hűtőszekrények, fagyasztók és ezek kombinációja villamos energia hatékonyságának jelöléséről
- ◆ 29/1997. (VIII. 29.) KTM rendelet a környezetbarát, környezetkímélő megkülönböztető jelzés használatának feltételrendszeréről
- ◆ 92/75/EEC számú EU direktíva (Energy Labelling)
- ◆ 2003/66/EK irányelv

Kiadja az Energia Klub Környezetvédelmi Egyesület
1056 Budapest, Szerb u. 17-19. Telefon: 06-1-411-3520, fax: 06-1-411-3529
e-mail: energiahatekonysag@energiaklub.hu Honlap: www.energiaklub.hu

Készült az Európai Unió Phare Macro 2002 program
és a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium támogatásával

Grafikai munka és nyomdai kivitelezés:
Typoezis Kft. www.typoezis.hu
Budapest, 2005.